

4. Концепція базової математичної освіти в Україні. / Ін-т системних дослід. Освіти. – К., 2017 – 31с.

УДК 373.2.015.31:82

РАХІВСЬКА В. В.,  
БАРНА Х. В.

Мукачівський державний університет, Україна

### МЕТОДИЧНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Аналіз методичної літератури засвідчує, що в різні часи в навчально-виховному процесі ДНЗ активно використовували такі способи роботи з художньою літературою, як: читання та розповідання дітям творів різних жанрів (М. Алексєєва, А. Богуш, А. Бородич, О. Ушакова, В. Яшина); розучування віршів (Л. Кампанцева, Н. Карпинська, М. Коніна та ін.), переказ художніх творів (А. Бородич, О. Коненко, Є. Тихєєва), ознайомлення з малими фольклорними жанрами (А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик, О. Ушакова, О. Сомкова), читання творів з опорою на ілюстрації (О.Соловійова, О.Коненко), інсценізації за змістом літературних текстів (В. Захарченко, Ю. Костенко, Л. Фесенко та ін.) літературні вікторини, літературно-творчі ігри (Н. Гавриш, О. Сомкова, О. Ушакова, Л. Фесенко) тощо. Зауважимо, що спільною майже для всіх методичних підходів є структура тих чи інших видів занять на основі літературних творів, що зумовлюється націленістю заняття на розв'язання програмних завдань, методи та прийоми, які пропонується використовувати в процесі роботи з літературним твором. Традиційним алгоритмом проведення занять є: пояснення незнайомих слів перед читанням, разове чи подвійне читання /розповідання, бесіда за змістом, підсумок.

Автори називають також різні форми роботи із книгою поза заняттям. У межах цієї форми вчені називають такі види діяльності: використання в інших заняттях, читання та розповідання дітям, свята, ранки, вікторини, виставки книг (А. Богуш, А. Бородич, Н. Гавриш, О. Ушакова) [1]; використання забавлянок, приказок, прислів'їв у режимних моментах; читання дітям у вільний час, розглядання ілюстрацій; участь у ремонті книг; бесіди про книги, письменників, художників-ілюстраторів; виставки книг; ранки, свята, тематичні вечори та вікторини (М. Алексєєва, Б. Яшина) [2], створення куточку книги у групі.

Найбільш повна класифікація форм роботи з літературними творами в контексті художньо-мовленнєвої діяльності, на нашу думку, представлена у методиці Богуш-Гавриш, які розрізняють види та типи занять. Авторами запропоновано класифікацію видів занять за різними ознаками: за *літературними жанрами* (знайомство з малими фольклорними формами, читання і розповідання казок, читання оповідань морально-етичної та гумористичної спрямованості, ознайомлення з поетичним словом); за *спрямованістю змісту* (односпрямовані, комплексні (заняття-образи), інтегровані (синтез мистецтв)); за *основним видом художньо-мовленнєвої діяльності* (читання, розповідання, художня комунікація); за *формою проведення* (ігри-драматизації, етичні бесіди, узагальнені бесіди, показ різних видів театрів, показ діафільмів, театралізовані ігри, ігри за сюжетами художніх творів, інсценування художніх творів) [3].

Для кожного з видів занять рекомендовано той чи інший спосіб організації дітей – загально груповий, підгруповий, індивідуальний.

Всі видатні педагоги, прогресивні суспільні діячі (М. Пирогов, П. Блонський, М. Добролюбов, М. Чернишевський, І. Ващенко, М. Грушевський, О. Огієнко, М. Драгоманов, К. Ушинський) вбачали у книзі потужний засіб виховання, розвитку та соціалізації дитини. К. Ушинський визначав книгу як вікно, через яке дитина знайомиться з життям народу, прилучається до нього [4]. Саме через книгу діти залучалися до світу природи (В. Біанкі, М. Пришвін, М. Сладков, М. Чарушин та ін.); мали засвоїти соціально-моральні правила стосунків між людьми (В. Осеева, Л. Стрелкова, В. Сухомлинський, Я. Тайц, Л. Толстой, К. Ушинський та ін.), завдяки правильно поданим дорослими літературним творам діти засвоювали закони громадянськості, патріотизму (Б. Житков, С. Міхалков, П. Тичина та ін.).

Водночас здійснений аналіз методичних джерел, в яких розкриваються особливості проведення етичних бесід на основі літературних текстів, засвідчив, що досить поширеним було моралізування, проговорення дорослим моралі твору, яка нерідко засвоювалася дітьми лише формально, тобто не переносилась у реальні стосунки з іншими людьми.

Охарактеризований підхід до використання книги в контексті художньо-мовленнєвої діяльності не вичерпує всіх напрямів використання книги в роботі з дошкільниками.

#### **Список використаних джерел**

1. Ушакова О. С. Знакомим дошкольников с литературой: Конспекты занятий. / О. С. Ушакова, Н. В. Гавриш – М. : ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.
2. Алексеева М. М. Методика развития речи и обучения родному языку дошкольников: Учеб. пособие для студ. высш. и сред. пед. учеб. заведений. – 3-е изд., стереотип. / М. М. Алексеева, Б. И. Яшина – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 400 с.
3. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності у дошкільних навчальних закладах. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. / А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик – К. : вид. Дім «Слово», 2006. – 304 с.
4. Ушинський К. Д. Твори в 6 томах. – Т. 2 / К. Д. Ушинський– К. : Радянська школа, 1955. – С. 270.

УДК 373.3.016:003-028.31(043.2)

РИПКОВИЧ В. М.,  
ПОПОВИЧ Н. Ф.  
Мукачівський державний університет, Україна

#### **СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ШВИДКОГО ЧИТАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Швидке читання – самоціль у навчанні дітей читанню. При швидкому читанні активніше й ефективніше застосовується й переробляється інформація прочитаного.



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>